

Kanada
Magyar Újság
Kandak és az angol
hatalom legújabb
széles magyar lapja.
Majdnem minden
Előfizetés ára 60 - \$3.00
Külföldi országokban 65 60
Szerkesztőség, kiadóvonal
Winnipeg, Man.
2963 Main Street

Kanadai Magyar Újság

Canadian
Hungarian News
Canadian Magyar Újság
is the leading Hungarian
Newspaper with the largest
circulation in the British
Empire.
Issued every Saturday
Subscription Price
In Canada \$3.00
In foreign countries \$3.60
Office and printing plant
2963 Main Street
Winnipeg, Man.

Főszerkesztő: HORDÓSY IVAN Editor

VOL V. EVFOLYAM

WINNIPEG, MAN., 1928. SZOMBAT NOVEMBER 10

NO. 46. SZAM.

LEMONDATTAK BRATIANUT

BUKAREST, November 5. — BRATIANU VINTILLAT, ROMÁNIAI TELJÁHATALMÚ MINISZTERELNÖKET A RÉGENSTANÁCS LEMONDATTA. BRATIANU HELYET MINDEN VALÓSZÍNŰSÉG SZERINT MANIU GYULA, A PARASZTPART VEZÉRE FOGLALJA EL. BUKARESTET FEGYVERES CSAPATOK SZÁLLTAK MEG. MANIU KIJELENTETTE, HOGY FŐFELADATÁNAK A JELENLEGI KORRUPT RENDSZER MEGSZÜNTETÉSÉT FOGJA TEKINTENI, A RÉGENSTANÁCS ÖSSZETÉTELET EGÉLTŐRE NEM AKARJA MEGVALTOZTATNI, DE NEM AKARJA VISSZAHOZNI AZ ORSZÁGBA CAROL LEMONDOTT TRÓNÖRÖKSÉT SEM.

ARMISTICE DAY

The holiday we will be celebrating in the near future is dedicated to the memory of the day which marked the end of the maddest and most destructive venture ever conceived by the human brain: The World War. It is the celebration of Armistice Day. It was ten years ago this coming eleventh that the hostilities ceased. Humanity breathed freely again, the terror which gripped every human soul, no matter how brave it was, was suddenly lifted. People who went through living hell for years and years could scarcely realize that salvation was at hand and that they can enjoy life again without the fear of death on the morrow or perhaps even worse, mutilation and indescribable sufferings. Mothers prepared to welcome their sons, wives their husbands and children their fathers. And this feeling of relief was universal whether in victorious or defeated country. The determination to live, to breathe freely, again is foremost in every human being.

tions, but were only allowed graciously to sign the drawn up treaty. In vain did we protest, in vain did we appeal to justice and common sense, all our pleadings were simply disregarded. The years rolled by, people calmed down and slowly realized that the wonderful slogans of „self determination“, „making the world safe for democracy“, were nothing but empty sayings, covering up the greed, the envy and hatred of other people. And now after ten years what do we see? There are more people in arms in Continental Europe than there were in 1914. There are more restrictions placed on international travel and commerce and there is more autocracy less democracy than ever before. Just as we write these lines, have we read the report that Roumania has issued an order deporting 650,000 Hungarians from within her borders, with out any just cause or reason. This of course might be the easiest solution of the question of national minorities, yet the ancestors of most of these people sentenced to be deported have lived on the soil they are now forced to leave, many hundred years before the world ever heard of the Roumanian nation.

And there is no one in the world, no nation but one to raise its voice against such violence and injustice, and that is England. The only nation in the world, who is doing all at present as she always has done in the past, to see that justice is meted out alike to all: to the weak as to the powerful. And to her we pray in this hour of our need. May He, who rules above us, grant that through her good offices our sufferings be eased and the oppression of ours be lifted. That we stood on opposing sides during the world conflagration, was not a matter of choice but a force of circumstances, over which we had no control. It was „indeed a cruel Fate, which made us fight each other.“

EZT A CIKKET ADJA AT ANGOL ISMERŐSEINEK OLVASÁS VEGET ÉS SZEREZZEN LEGALÁBB EGY ÚJ BARÁTOT A FOLDRETIPORT MAGYARSÁG ÖGYENEKI

„KEZEKET FEL”
KÉT REVOLVERES BANDITA PÉNTEK ÉJJELE 12-KOR BEALLTOTT A WINNIPEGI SPENCE 28 SARGEANT AVE. SARKÁN LEVŐ DROGERIÁBA ÉS „KEZEKET FEL” KIALTASSAL KIRABOLTA A TULAJDONOS PENZÁRÁT, MAJD MAGÁT A TULAJDONOST IS MEGMOTOZTA ÉS A NALA LEVŐ PÉNZT IS ELVETTE. A BANDITÁK ÖSSZESEN 100 DOLLÁRT ZSÁKMANYOLTAK. A RENDŐRSÉG AZT HISZI, HOGY A BETÖRŐK AZ EGYESÜLT ÁLLAMOKBÓL JÖTTEK FEL KANADÁBA AZ ARATÁSI MUNKALÁTKÉRA.

Különböző az éven belül a Régi Nagy Hagyomány

Ki legyen a Kanadai Magyar Szövetség jövőévi elnöke?

MÁRIS TÖBB NEV FOROG KÖZSZAJON — BESZÉLJÜK MEG A NAGY NYILVÁNOSSÁG ELŐTT EZT A KÉRDÉST!

A Kanadai Magyar Szövetség elnökeinek és központi tisztségének bejelentése szerint a Szövetség jövőévi nagygyűlését 1929 február 1-én és 2-án tartja meg.

A nagygyűlés elő — érthetően — már most nagy érdeklődéssel tekint mindenki, mert hiszen a bíróságok területein élő magyarság egytáborba való megszervezése még trissza és most van kiforróléban, amiért is nagyon sok függ attól, kik fogják kezükbe venni a Szövetség és általa a magyarság sorsának intézését a jövőben?

A közbeeső időben a Szövetség ügyeit Vodiczka és Csutoros alelnök és Istvánffy Miklós titkár intézi ösztönös ügyábrattal és nagy lelkesedéssel.

A Szövetség jövőévi tisztikarára igen komoly feladatok várnak: ennek a tisztikarnak kell megoldania a kanadai magyarság tényleges és komoly realis alapon nyugvó megszervezését — ami magában is óriási munka lesz, de ha az alapokat sikerül lerakni, már is igen nagy munkát végzett. Hasonlóan ennek a tisztikarnak kell megállapítania, hogy a Szövetség közvetlenül vagy közvetve — milyen módon kapcsolódhat be a magyar revíziós mozgalomba abban az értelemben, ahogy azt Lord Rothermere elgondolta és amire bennünket, kanadai magyarokat Magyarország nagy brit barátja határozottan fel is szólított.

A központi titkár — ennek a kérdésnek utját egyengetendő — a hétéves kérdéssel fog fordulni a Szövetség jelenlegi tisztviselőihez és az egyes egyes házak illetve telepek vezetőihez, hogy így — mire a megfelelő idő eljön — a tisztikar számára vélemény legyenek azok az adatok, vélemények, melyek nek alapján olyan megoldásra lehet jutni, amely a többség akaratainak a legjobban megfelel.

Hogy kik lesznek az új tisztviselők és — főképpen, hogy — ki lesz az új elnök, arra vonatkozólag máris sokat beszél a fáma. Hallottuk emlegetni a jelenlegi alelnökök és központi bizottsági tagok nevét, hallottunk sok új nevet is.

Arról is hallottunk, hogy — állítólag — a volt elnök is pályázik s ezán dékában (többen segíteni akarják).
A mi véleményünk ebben a kérdésben az, hogy helyesebb a magyarság nyugalmának ilyenfajta kísérletezéssel nem zavarni, mely esetleg még sokkal súlyosabb komplikációkhoz vezetnének, mint az eddigiek.

A volt elnök lemondott — a magyarság nagy többsége nem kívánja őt vissza — a leghesebb megoldás — egyszerűen — számára az, ha egyszerűen visszavonul a magánéletbe és a jövőben pontosabban intézi üzleti ügyeit. Akkor nem lesz semmi baj. Válasszunk meg elnöknek és felfüggesztünk továbbra is fenntartjuk, még sem zárkóztunk el a közléseimény óhaja elől, ha az egyházi személy szeretne az elnöki székben látni.

Ex a lista — természetesen — nem „hivatalos” lista és a fenti nevek mellett bizonyára lehet nagyon sok más, kitűnő nevet ajánlani, amire ezuttal egyenesen felkérjük a magyarságot. Lehetnek közöttünk sokan, akikről nem is igen tudunk, de akik — eddigi szereplésükkel a magyarság tisztán máris kiérdemelték és bennüket az elnöki székben megfelelő módon képviselhetnék.

gyarság ügye és azt csak nyilvánosan, mindenféle „titkos” paktumok ki zárásával, őszintén és becsületesen lehet elintézni.
Ha tehát mi most neveket emlí tünk, az nem jelenti azt, hogy az említettek a mi jelöltjeink, csupán a több

oldalról hozzánk érkezett ajánlásokat publikáljuk azaz, hogy szíjlon hozzá a magyarság a kérdéshez és a jelöltek személyéhez — álljon ez a kérdés tisztán és világosan mindnyájunk előtt arra az időre, amikor majd a választások ideje elkövetkezik.

Itt jegyezzük meg, hogy az elnöki tisztségre vállalására többoldalról lapunk szerkesztőjét is felkérték. Minden időértés kikerülése végett közöljük, hogy szerkesztőnk a jövőévi választásoknál aktív szerepet vállalni a Szövetség tisztikarában nem óhajt. A Kanadai Magyar Újság ebben a kérdésben továbbra is meg akarja őrizni teljes pártatlanságát és a kanadai magyarság érdekeit csak úgy tudja minden körülmények között megvédeni, ha bármilyen kérdésben teljesen tárgyilagosan és minden egyé ni érdekre való tekintet nélkül tud fellépni és állást foglalni.
Ezzel a pártatlansággal és tárgyilagossággal közöljük azoknak neveit, a kiket a magyarság különböző részei a jövőévi elnöki tisztségre ajánlottak. Még egyszer hangsúlyozzuk, hogy nekünk jelöltünk nincs és állásfoglalásunkat ebben a kérdésben attól tesz szük függővé, hogy a magyarság nagy többségének bízalma ki mellett fog megnyilvánulni. Bárki hozzászólását ehhez, a mindnyájunkat közösen és egy formán érdeklő ügyhöz örömmel ves zük. Azt is hangsúlyozni kívánjuk már most, hogy mi senkit a közlen dő „jelölték” közül meg nem kérdés tünk arra vonatkozólag, hogy egyál talán hajlandó lenne-e az elnöki tisztség vállalására — mi csupán azoknak a neveit közöljük, akiknek megválasz tását a magyarság kívánatosnak tartaná.

A Kanadai Magyar Szövetség elnöki tisztségére a jelenlegi alelnökök és központi bizottsági tagoktól — a következőket ajánlották: (Az ajánlások az abc sorrendben közöljük)
Bakonyi Jenő, kereskedő Wakaw Sask Dr. Csáky Benjamin, r. kath. plébános Punnichy, Sask., báró Csávoşy József és Endre farmer, Cochrane, Alta. Hédlly Jeromos, r. kath. plébános Welland Ont., Kovács Ferenc, ref. lelkész Hamilton, Ont., Kovács János, ref. lelkész, Békévár, Sask., Nagy Lajos farmer, Esterházy, Sask., Pánczél László, Winnipeg Man. Dr. Sántha Pál, r. kath. plébános, Stockholm, Sask. Taltter Vilmos, baptista lelkész, Békévár, Sask.

Amint a fenti névsorból látható, a szóbanforgó ajánlások között több egy házi vezető neve is szerepel. Bár állásfoglalásunkat eredetileg az volt, hogy az első években lehetőleg világi személyt válasszunk meg elnöknek és felfüg gesztünk továbbra is fenntartjuk, még sem zárkóztunk el a közléseimény óhaja elől, ha az egyházi személy szeretne az elnöki székben látni.

Amint a fenti névsorból látható, a szóbanforgó ajánlások között több egy házi vezető neve is szerepel. Bár állásfoglalásunkat eredetileg az volt, hogy az első években lehetőleg világi személyt válasszunk meg elnöknek és felfüg gesztünk továbbra is fenntartjuk, még sem zárkóztunk el a közléseimény óhaja elől, ha az egyházi személy szeretne az elnöki székben látni.

először meg kell tisztázni a kérdést: kinek a központi tisztségéről beszélünk. Az elnök a szövetség vezetője, aki a központi bizottság feladatát látja el. Az elnök a szövetség képviselője, aki a szövetség nevében lép fel. Az elnök a szövetség képviselője, aki a szövetség nevében lép fel.

VALASSZON A MAGYARSÁG!
Itt jegyezzük meg, hogy az elnöki tisztségre vállalására többoldalról lapunk szerkesztőjét is felkérték. Minden időértés kikerülése végett közöljük, hogy szerkesztőnk a jövőévi választásoknál aktív szerepet vállalni a Szövetség tisztikarában nem óhajt. A Kanadai Magyar Újság ebben a kérdésben továbbra is meg akarja őrizni teljes pártatlanságát és a kanadai magyarság érdekeit csak úgy tudja minden körülmények között megvédeni, ha bármilyen kérdésben teljesen tárgyilagosan és minden egyé ni érdekre való tekintet nélkül tud fellépni és állást foglalni.

VODICSKA H. ELNÖK
Istvánffy Miklós ur, a Kanadai Magyar Szövetség központi titkára októ ber 30-án kelt levelében értesített, hogy a Központi Intéző Bizottság tag jainak többsége, amellyel döntött, hogy én, az első alelnök vegyem át az elnöki tisztséget, mely tudvaleggel a volt elnök lemondása folytán meg ürült és vezesse ezen tisztséget a leg közelebbi elnök választásig, mely a jövő február első napjaiban fog megtörténni.

Midőn a Központi Intéző Bizottságnak ezennel hálas köszönetet mon dok, ideiglenes elnökségemet kérelem elterjesztésével kezdem meg.
Tisztelettel és szeretettel fölkérem katolikus és protestáns lelkészársal mat, hársanak oda, hogy egyházköz ségük minden tagja belépjen a Szövetségbe. Én magam adtam meg a példát, beléptem, mint alapító tag és a tíz dollár díjat lefizettem. Azonki vül buzdítottam embereimet, hogy ha sonlóképpen cselekedjenek, amely ké résemet nagyobb részben teljesítették is. A többi is megígérte hogy belép. Mindnyáján kifejezték meggyőződésü ket, hogy a Szövetségre szükség van. Kövessék Plunkett példáját a többi te lepek magyarsága is. Ha mind a száz ezer kanadai magyar belép, óriási erő fogunk képviselni. Szavunkat meg hallja egész Kanada, óhajunkat ért kélni fogja az ottawai federaális par lament is. Az óhaza pedig örülni fog, hogy a magyar vér Kanadában sem vált vízzé. Kövessük az ittlakó fran ciák, ukránok, németek, lengyelek példáját, kik új hazájukhoz való tör hetetlen ragaszkodásuk hangoztatásuk mellett speciális érdekeik megóvása céljából már régén szövetségekben tö műrültek és mint szervezett erkölcsi

MIT MOND AZ ÖREG FARMER?
PLUNKETT, Sask. november
A Kanadai Magyar Újság Szerkesztőségének, Winnipeg.
A Kanadai Magyar Újság október 27-én megjelent számában „Rendet a portán” című vezércikkre a következő szöveget szeretnék hozzászólni, mivel erre fel is kéri a Kanadai Magyar Újság a Szövetség tisztikarának hozzájárulását.
Igen is Rendet a portán és pedig elcsodában is azaz, hogy teljesen ki kell hagyni már egyszer a vallási küzdelmet vagyis a Kanadai Magyar Szövetségben csak magyar és nem református és nem katolikus, hanem csak tisztán és egyesült magyarok legyenek.

Az elnökre vonatkozólag a Szövet ség elnöke is nem katolikus pap, a vagy református pap, hanem egy ma gyar ember legyen a civil életben, hogy mi az ő hivatala vagy foglalko zás az mellékes. A Kanadai Magyar Szövetségben egyesülnek csak, mint ma gyart és elnököt látjuk is tisztelőt, és nem papot, vagy farmert, vagy ke reskedőt, azért lehet az bármilyen tis tesseges foglalkozású magyar ember, a fődolog, hogy feltétlenül becsületes magyar ember legyen és a többség bi zalmát bírja, hogy aztán melyik lesz az a magyar ember, azt a lehetősé g választás meg fogja mutatni, hogy mi lenn képmérségű egyén legyen az és olyan legyen. Az elnök mellett ott áll Folytatás a 4. ék oldalon

Möker Gergely, Némegy Gyula, Schwartz József, Fehér Mihály (Mont real) Bucsin Béla, Lukács Lajos (Ed monton.) Iszák Gyula, Bankó Lajos (Welland) Konyha Ferenc, Szarka Jó zsef, Léval János, Estók Mihály, Schaufert Viktor, Csendes Imre, Hen ter Sándor, Kosogovits, Lukács Sán dor, Windisch József (Saskatoon) Pál ty István, (Plunkett, Sask.) Daku Sán dor.

Bárkinek véleményét, ajánlását, kritikáját szívesen vesszük, hogy a kér dés lehetőleg minden oldalról teljes megvilágításban kerüljön a magyarság elé.

NYILATKOZATA

testületek, azámtovább tényezők gya nánt szerepelnek Kanadának nemcsak társadalmi, de politikai életében is. A kanadai magyarság eddig oldott ké véhez hasonlított. A Szövetség Niva tássa az, hogy a kévéket Montréalól Vancouverig Saszeküsse, aztagot csil aáljon belőlük. Sok érték van ben nünk, az eddig parlagon hevert. Elő sorban a lelkes karnak köteleessége a magyarság fölfebrzéseni a nemzeti öntudatot és rámutatni arra az óriási erőre, mely a Szövetség elter jedéséből megerősödéséből önként e löáll. A tíz dollár örökös alapítottsá gi díj és az egy dollár évi tagsági díj senkit szegénynek nem tesz. Ezt a ré gi kanadásook nagyon jól tudják. El lenben nagyon sokat segíthetünk azo kon, akik most jöttek vagy jönnek Ka nadába. Az a befolyt tagsági díj nem más, mint áldozat, melyet a magyar haza oltárára hozunk azon fiáért, a kik itt ebben az idegen világban a karják jobb jövőjüket megalapozni. S midőn önrökből telhetőleg segítjük és gyámoltjuk őket, ezzel intjük őket, hogyha erőre kapnak hasonló jóka rakkal segítők a később jövőkét. Elő re láthatjuk, hogy a magyar kivándor lás főleg Kanadába fog irányulni. Ezt mondta nekem, a szerény sorok írójá nak ez előtt három évvel Budapesten egy kiváló közéleti tényező, akinek kezébe van letéve az egész kivándor lás. Tehát ídovel igen sokan leszünk. Azért, kedves magyar testvérek tart sünk össze már most. Lépjünk be mindnyáján a Szövetségbe.
Hazaftias üdvözléssel Plunkett, Sask.
1928 október 31-én.

VODICSKA IMRE (ideiglenes elnök, apátplébános.)